

De mobiliteitstransitie

Wat vraagt het van ons?

Transitie?

Een fundamentele verandering in de dominante cultuur, structuur en werkwijzen binnen een maatschappelijk systeem.

cultuur

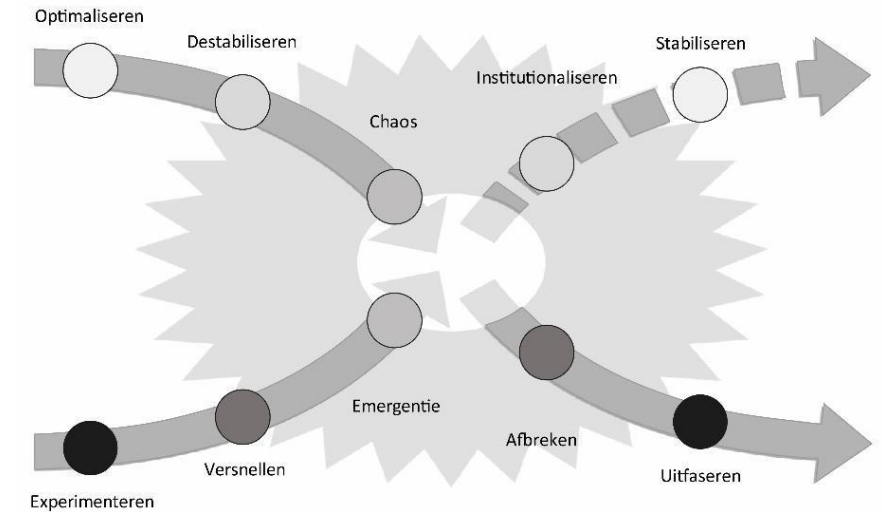
gedeelde overtuigingen,
waarden en perspectieven,
discours, paradigma's

structuur

organisaties, actoren, fysieke
infrastructuur, wet- en
regelgeving

werkwijzen

dagelijkse routines,
gedrag, acties

Transitiemanagement

- Transitiemanagement is ontstaan binnen een bredere beleidstransitie
- **Maatschappelijke complexiteit en onzekerheid** → minder controle en planning mogelijk
 - Overheid is (nog) maar één van de vele actoren
 - ‘Zelf-organiserende’ netwerken en bewegingen
 - Persistente problemen vragen om nieuwe aanpak

Transitiemanagement

- We kunnen transitie **niet** van bovenaf afdwingen... maar:
 - Transitie aanwakken, versnellen, richting geven
 - Inspelen op de reeds aanwezige veranderdynamiek
 - Complexiteit en onzekerheid als kans zien
- **Transitiemanagement** is dus niet het *managen* van transitie, maar slim inspelen op maatschappelijke dynamiek om transitie te versnellen in meer duurzame richting

Transitiesturing

- **Systemdenken:** *versnellen en richtinggeven gewenste veranderingen*
- **Selectief:** *samen met koplopers, veranderaars uit niche en regime die transitieagenda delen*
- **Backcasting:** *radciaal perspectief op lange termijn terugvertalen in strategische acties*
- **Adaptief:** *al-doende-leren en experimenteren langs meerdere paden*
- **Reflexief:** *systematische reflectie en monitoring gericht op strategisch bijsturen*

Experimenteren

- Vertalen van “groots denken” naar “nu handelen”
- Instrument om te mobiliseren en communiceren
- Leren als expliciet doel
- Falen is OK, zelfs noodzakelijk
- Verandering is altijd omstreden, kleine/tijdelijke ingrepen kunnen (beleids)ruimte vrijmaken
- Zaadjes voor verandering planten voor wanneer de tijd rijp is voor disruptie

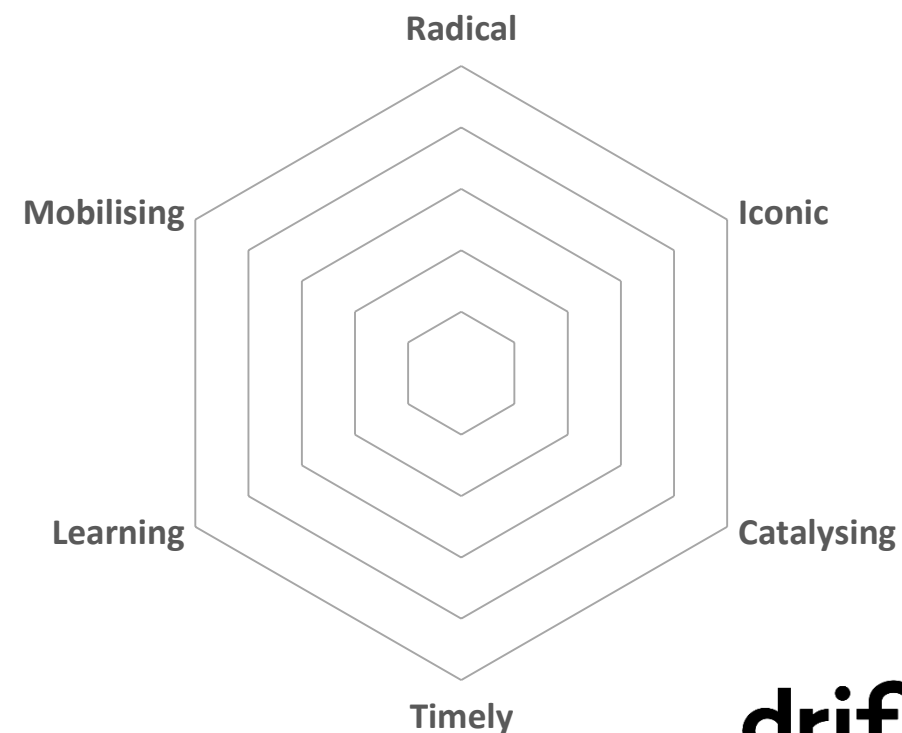

Foto Happy Streets Rotterdam

Experimenteren

Wanneer heeft een 'transitie-experiment' de potentie om de samenleving te transformeren?

- Wanneer ze dominante instituties **uitdagen, veranderen of vervangen**
- Wanneer ze sociale relaties veranderen door **nieuwe manieren van denken, werken en organiseren**
- Wanneer ze **verbinding leggen tussen nieuwe praktijken ('niches') en de status quo ('regime')**

Model van DRIFT

drift
for transition

kennisplatform
CROW

Experimenteren

Transities versnellen met experimenten

Vergelijkbare projecten toepassen in een andere context

Opschalen Regimeverandering of aanpassen

Verbreden Verbinden met andere projecten, netwerken, etc.

Verdiepen Wat leren we in deze context?
Hoe doen we dit beter?

*Gebaseerd op werk van Suzanne van den Bosch
Foto Leefstraat Gent*

drift
for transition

kennisplatform
CROW

Experimenteren

Lessen uit transitie-experimenten:

- Het 'mainstream-dilemma'
- 'Capture' van innovaties: het Trojaanse paard
- Experimenten vertalen en aanpassen aan een bredere, institutionele context
- Behoud van de radicale kern

Foto ROC Friese Poort Centrum Duurzaam

Transitiesturing

- Richting geven én ruimte voor vernieuwing maken
- Radicaal handelen én visionair denken
- Opbouw én afbraak

Transitiegerichte aanpak Rotterdam

- Brede systeembenadering mobiliteit: reisgedrag (OV en delen), infrastructuur, energietransitie, ruimtelijke inrichting stad/aantrekkelijkheid (groen, fietsen en lopen), gezondheid, luchtkwaliteit ...
- “binnenwereld beleidstransitie” → anders denken en doen: integrale praktijk, verbinding met andere beleidsdomeinen
 - Experimenteren om deze nieuwe manieren van denken en doen verder te ontwikkelen
- Multi-actor benadering: gemeente samen met de stad (overheid, samenleving, markt,) → andere rollen, andere competenties

Transitiegerichte aanpak Rotterdam

- 4 leidende principes in de RMA – voorzichtig keuzes: prioriteit voor voetgangers, fietsers en OV; veilige en gezonde verbindingen (verschillende snelheden); iedereen kan meedoen; efficiënte en schone logistiek
- Experimenteren: zowel inhoudelijk leren over mobiliteitsoplossingen als intern leren over andere manier van werken en institutionele condities aanpassen

Vooruitblik

Vooruitblik

- 3e leercafe in September → website
- Inspiratieboekje in het najaar

[Terug naar het overzicht](#)

Training Sturing geven aan regionale mobiliteitstransitie

Productgroep: Training
Duur: 3 dagen
Thema: Autodelen, CO2-prestatieladder, Duurzame mobiliteit, Geluid, Ketenmobiliteit, Klimaat, Luchtkwaliteit, Mobiliteit en ruimte

Daar sta je dan als ambtenaar, vol ambitie. Je opdracht: maak een ambitieus en praktisch mobiliteitsplan voor je regio. Werk samen met alle betrokken lokale en regionale partijen, speel in op bestaande initiatieven in de regio en houd rekening met de ontwikkelrichtingen uit het klimaatbeleid.

Datum & locatie:

08-09-2020, CROW-KpVV, Jaarbeursplein 22 Utrecht

INSCHRIJVEN

€ 2.100,00
excl. 21% btw

OMSCHRIJVING

Leuke opdracht? Mooi, dan zit je hier goed. Want naast de klimaatdoelstellingen spelen op regionale schaal meerdere vraagstukken rondom mobiliteit: bereikbaarheid, grenzen aan de groei in combinatie met bouwopgaven, verdichting van steden, verkeersveiligheid, luchtkwaliteit, geluidsoverlast, gezondheid en mobiliteitsarmoede. Deze thema's staan

Cursussen

ma t/m vrij 08.00 uur tot 16.30 uur

0318 - 69 98 88

cursus@crow.nl

Blog over Regionale Mobiliteitsprogramma's

Op 6 februari jl. was er een kick-off bijeenkomst over regionale mobiliteitsprogramma's. Deze stond in het teken van 'Samen werken aan de mobiliteitstransitie'. Ingo Bousema, Promovendus Spatial en Environmental Planning Rijksuniversiteit Groningen, onderzoekt hoe programmamanagement ruimte kan

BEDANKT!

rach@drift.eur.nl

buchel@drift.eur.nl

jurgen.dehaan@crow.nl